

Ronneby
2014-09-11
UF-Blekinge

Att leda och vägleda en entreprenöriell verksamhet

Per-Ola Jacobson

ordförande UF Kalmar län

utvecklings-och kvalitetsansvarig grund-och gymnasieskola Karl-Oskar Utbildning AB

Kontaktuppgifter: Mobil tel 0760-46 01 91 e-post perola.jacobson@telia.com

1. Introduktion

- . Att leva i gränslandet mellan företagandets och utbildningsväsendets världar
- . Plötsligt pratar alla om entreprenörskap och entreprenöriellt lärande
- . Fusklapp för framtidsfolket - Kairos Future
- . **Reflektion**, *Skillnader och likheter mellan skolans och näringslivets världar*

2. Ledarskap i skola och näringsliv; från LEAD till ett coachande förhållningssätt

Varför väljer jag att vara chef?

Ett jobb som har oändliga krav och ansvarsuppgifter, omöjligt tillfredsställa alla parter och en grogrund för att skaffa sig ovänner för livet, klämd mellan olika handlingsalternativ och dubbla krav på vem som skall företrädas inom företaget eller organisationen.

Min reflektion: Du väljer ett chefsjobb för att du vill göra skillnad för människor och det företag / organisation som du fått förtroendeuppdraget att leda. Som chef vill du göra skillnad.

Varför väljer jag att ta ett chefsjobb?

Därför att jag vill

- a) ha möjlighet att påverka, utveckla verksamhet och människor
- b) ha en plattform för att utveckla mig själv
- c) komma en bit på väg i karriären
- d) tjäna mer pengar
- e) ha roligt, stimuleras av jobbet
- f) ha en position som bidrar till att göra tillvaron extra meningsfull
- g) ställas inför utmaningar

Chefens huvuduppgifter

- a) *Företräda* organisationen gentemot de egna medarbetarna och andra interna och externa intressenter
- b) *Planera-genomföra-följa upp* arbetet på företaget / organisationen / enheten - vara lagledare.
- c) *Utveckla* verksamheten och människorna på företaget / organisationen / enheten

Huvuduppgifter i chefskapet

- a) Kravet att ställa upp på organisationens mål, normer och kultur
- b) ... Och därmed företräda företaget
- c) Kravet att fatta rätt beslut, ofta snabbt
- d) Kravet att ta hand om ett brett ansvarsområde
- e) Kravet att klara av många olika relationer
- f) Kravet att tillsammans med medarbetarna nå din enhets mål
- g) Kravet att ta initiativ till utveckling

http://www.ted.com/talks/steve_jobs_how_to_live_before_you_die.html

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the [GNU Free Documentation License](#)

Att vara chef: utveckla, utvecklas och överleva - en personlig reflektion

- a) Finna balansen mellan ytterligheter
- b) Arbete och privatliv- värna familj, fritid och odla dina intressen
- c) Känslor - att arbeta med människor innebär att arbeta med känslor påkopplade
- d) Passion och drivkrafter - glöm aldrig det.

När är man chef och när är man ledare?

Chef - latin *caput* och betyder "huvud". Att vara chef är att ha en befattning, ett organisatoriskt ansvar. En post med formella befogenheter.

Leda- fornsvenskt ord som betyder "föra". Ledarskapet är något man får som förtroende från sina medarbetare. **En ledare får saker och ting att hända, med och genom sina medarbetare.**

*"Chefskapet handlar om **varför** uppgifterna skall göras och **vad** de gäller. Ledarskapet handlar om **hur** de skall göras. Lite förenklat kan man säga att som chef baserar du din auktoritet på befattningen. Som ledare har du personlig auktoritet, du tillämpar **personligt ledarskap**."*

Definition av personligt ledarskap

- a) Att kunna formulera mål och göra dem förståeliga och lockande.
- b) Att vara mindre ordergivare och kontrollant och mer lärare och coach
- c) Att ändå ha auktoritet, genomslagskraft
- d) Att kunna kommunicera skickligt - vara både tydlig och lyhörd i kontakten med individer och grupper
- e) Att entusiasmera, åstadkomma vi-anda, motivation
- f) Att vara flexibel, dvs snabbt kunna ställa om sig och reagera i nya och oväntade situationer

Självkännedom - en förutsättning för framgångsrikt ledarskap

Känn dig själv - grunden för ett moget, tryggt och framgångsrikt ledarskap

Med en bättre självkännedom har du större möjlighet att tillägna dig detta mer stabila och mogna sätt att agera. Att känna sig själv ger självförtroende att ha en egen uppfattning och våga stå för den.

- a) Att lära mer om och förstå sig själv gör också att man vågar respektera de sidor hos sig som man inte är riktigt nöjd med.
- b) Att vara lyhörd för hur man uppfattas av andra kan ge mycket värdefull självkännedom.

Ett hjälpmedel för självkännedom

Ett verktyg för att öka den egna kännedomen om hur man egentligen fungerar i situationer där man skall påverka, leda och utveckla människor är det som sammanfattas inom den sk LEAD-Modellen. Fram träder fyra ledarskapsstilar som alla behövs i det personliga situationsanpassade ledarskapet:

L = Lyssna-stilen

E = Entusiasmera-stilen

A = Argumentera-stilen

D = Dirigera-stilen

Den amerikanske ledarskapsforskaren **Warren Bennis** pekar på **fyra strategier** för ett framgångsrikt ledarskap

Första strategin

Ledaren stark inre övertygelse ger uppmärksamhet och sätter ledarens visioner i fokus. Medarbetarna får kraft och självförtroende inför sina uppgifter genom ledarens smittande glöd och utstrålning.

Andra strategin

Ledaren har förmåga att kommunicera - förmedla sina visioner och därigenom övertyga medarbetarna om meningsfullhet i sitt budskap/kommunikation.

Tredje strategin

Ledarens beslutsamhet och kraftfulla ställningstaganden inger medarbetarna förtroende för visionerna, vilket är en nödvändighet för att de skall realiseras i praktiken.

Fjärde strategin

Ledarens insikt om sina starka och svaga sidor samt en realistisk och god självuppfattning innebär att ledaren förmår att tillämpa en positiv människosyn och därmed förmedlar en god förebild.

Bennis tio ledstjärnor för ett framgångsrikt ledarskap

1. Söka möjligheter
2. Experimentera och ta risker
3. Beskriv framtiden
4. Engagera andra och få med dem
5. Uppmuntra samarbete
6. Stärka andra

7. Vara en god förebild

8. Planera för framgång - även i smått

9. Uppmärksamma medarbetarnas individuella prestationer

10. Fira goda resultat

Reflektion, *Ledarskap i skolan och morgondagens skolledare?*

Ett coachande ledarskap och förhållningsätt

. Från idrottens värld

. Coach och coachande - ett missanvänt ord och begrepp

. Stödja, uppmuntra och utveckla = coachande ledarskap

Mina drömmars skola - välkomna att möta Logan LaPlante, *Hackschooling makes my happy*

<https://www.youtube.com/watch?v=h11u3vtcpaY>

Reflektion, *Dina drömmars skola!!!*

Att möta och samverka med entreprenörer - möjligheter och begränsningar.

En personlig reflektion

Think outside the box - Våga leda, utmana, förändra och utveckla = entreprenöriellt ledarskap

3. Min filosofi: Att utbilda och förbereda våra elever för vidare studier, arbetslivet och livet i stort

- Blicken utåt och tanken inåt
- En föränderlig skola i en föränderlig omvärld

Future of Education: Nine Skills That Will Help Make Our Children Future-Ready

By Leading futurist John. B. Mahaffie looks at the personal and learning skills that will make our children successful in the future

What do we know with some clarity about the future?

Based on what is emerging and changing now, we can say that:

- Our lives and work lives will be swept by regular waves of change
- More work will involve international connections and citizenship will gain a more global focus
- More work will be multidisciplinary, involving new kinds of collaboration
- Far more jobs will mean working intimately with digital machines and intelligent systems
- More elements of work and life will use visual communications
- The world will be battling sustainability issues in ways that will affect most workers
- Citizenship responsibilities will only grow more complicated as societies confront new issues

Nine skills children need for their future

Preparing for uncertainty raises the question up from the specific to the more general, from workplace skills we can define today to skills that prepare a child for an uncertain range of possible futures and for steady change. What are those things?

1. Love of Learning — With no certainty about the skills and knowledge we will need. A desire to learn will give an individual greater success. That comes from experiences as a child in which learning is challenging, interesting, rewarding, and fun, and sometimes includes what the child wants to learn.

2. Skill at learning — Learning to learn is a teachable skill and should be at the core of the school curriculum. This includes iterative efforts at instilling and advancing learning skills, and giving students the chance to reflect and learn about how they learn best.

3. Self-knowledge — Self-knowledge is thus a central skill. A critical part of it is humility, but another is self-confidence. The self-aware child will grow to be someone who can and wants to talk to all sorts of people. To listen well and to continue to learn.

4. People sense — Children may be naturally self-focused and thus in practice, selfish. There is a way out. We can work with them to understand the situations others are in, the points of view that other people have. The child who develops people sense will be a strong collaborator.

5. Communication — Communication includes spoken, written, and increasingly, visual communication, and will be fundamental to most kinds of work. This is strengthened by people sense, and in turn improves and strengthens skill at collaboration.

6. Worldliness — Not all education happens in school. Consider the advantages of the child who has been to the capital city and has seen what's there compared with the child who has never left the village. Or, to be fair, also the child who lives in the city and has never seen a farm or village.

7. Comfort with complexity — The world is not driven by simple cause and effect and big questions are not black or white. Our world is full of subtlety and complexity. Examining it and understanding it that way is essential for success in work and in life.

8. Goal setting — Successful people learn how to set goals and meet them. For the employer, this means they are productive. For the individual, this can mean personal success and advancement.

9. Open minds — No success is possible if we don't raise children to become adaptable, thoughtful, open-minded adults. There will be a world of constant challenge and change, and being strong and prepared means being able to change.

Innovative programs around the world put a focus on at least some of these nine skills, often with curricula that emphasize experiential learning, collaboration, and a focus on the learner's own interests, needs, and motivation. For example, many of the tenets of progressive education mesh with, or directly support, these critical skills and provide a philosophy and framework for addressing them even more. International Baccalaureate programs include core concepts of holistic learning, intercultural awareness, and communication. In the US, the Common Core drives a focus on readying children, even at the elementary level to understand how they learn.

But while this innovation continues, a "back to basics" push may overweigh interest in this kind of skills building. And that would mean a loss of the depth and strength we need to instill in young minds around the world.

What we can tell now about the long-term future indicates something clearly: literacy in old but also new forms and general education, are critical. But the pressures today for a focus on vocational education and on science, technology, engineering, and math (STEM), could easily be overplayed, tipping the balance in our education systems too far from the core learning and learning to learn which will prepare students for the unknown.

Let's not allow deeper education to yield to the shorter-term needs of the workplace. Those jobs, which want to dictate curricula, right now may be gone and certainly will be changed within a few years. Specific job skill training is for the workplace. Education is for the schools.

Sir Ken Robinson, TED Talk, How to escape education's death valley,
http://www.ted.com/talks/ken_robinson_how_to_escape_education_s_death_valley

Reflektion, Hur förbereder vi våra barn och ungdomar på bästa sätt för att möta en föränderlig värld och föränderlig syn på kunskap, kompetens och kvalifikation

- En svensk utbildningsparadox, systemfel, longitudinellt feltänk eller vad ska vi göra för att återupprätta elevernas rätt till en kvalitativ god utbildning i grund-och gymnasiekola. Mina personliga tankar.

Reflektion, Dina tankar och erfarenheter om hur vi skapar en världens bästa skola för elever, medarbetare och skolledare

4. Mina erfarenheter av att leda och vägleda en entreprenöriell verksamhet

a) Årskurs 7-9 Projekt Form & Design, Paradisskolan Nybro kommun 2002-2005

b) **Gymnasieskolans Hantverksprogram, Glashantverk Kosta Glascenter, 2008-2009.**

Vägen mot SM-final i Ungt Företagande,

c) **Socialt entreprenörskap och betydelsen av samverkan med samhälle, näringsliv och föreningsliv**

Vi i Oxhagen, År F-9 Karl-Oskarskolan Oxhagen 2013-2014

5. Summering och avslut